

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО - ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (50)

**СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК
(ЗБІРНИК КОНФЕРЕНЦІЙ)**

Вінниця, 2025

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
РІШЕННЯ

Національної ради України
з питань телебачення та радіомовлення
щодо реєстрації суб'єкта друкованих медіа
№ 967 від 28 вересня 2023 року
Ідентифікатор медіа – R30-01367
Журнал

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, англійська

Тематичні напрями Вісника:

- Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- Дисемінація передового педагогічного досвіду
- Challenges in Education
- Відомі імена року
- Проби пера
- Конкурси
- Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 5 від 20 листопада 2025 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** канд.пед.наук, доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д-р.пед.наук, проф. Мисліцька Н.А., д-р.філол.наук Войцехівська Н.К., канд.філол.наук, доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини)

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 3(50) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2025. 266с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2025

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА

РУДА ТЕТЯНА, АТЕСТАЦІЙНИЙ ПЕРІОД: МАРШРУТНИЙ ЛИСТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ ПЕДАГОГА.....	7
---	----------

ФІЛОЛОГІЧНІ ГОРИЗОНТИ: НАУКОВИЙ, ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ, ФІЛОСОФСЬКИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ, ІНКЛЮЗИВНИЙ, НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНИЙ ВЕКТОРИ

СКРИПНИК НАДІЯ, ЛЕБЕДЬ ЮЛІЯ, КОГУТЮК ОКСАНА, МЕДВЕДЄВА ЛІЛІЯ, ІННОВАЦІЙНІ ПРАКТИКИ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	11
ГРИМАШЕВИЧ ГАЛИНА, УТОЧНЮВАЛЬНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ ЯК СКЛАДНИК СИНТАКСИЧНОГО ПРОСТОРУ ПРОЗОВИХ ТЕКСТІВ ЗБІРКИ СЕРГІЯ ЖАДАНА «АРАБЕСКИ»	17
КОСТЬ МАР'ЯНА, ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ ФЕМІНІТИВІВ У МОВЛЕННІ УКРАЇНЦІВ.....	19
БЕРЕЗОВСЬКА ВІТАЛІНА, ГОНТАР НАТАЛІЯ, ХАРАКТЕРИСТИКА ОНЛАЙН-СЕРВІСУ КАНОТ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ, ПОВТОРЕННЯ ТА ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ	26
ДІБРОВА ОЛЬГА, ПСИХОЛІНГВІСТИЧНІ МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	30
СТРЕМБІЦЬКА ЛАРИСА, КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОЛЬСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У НАВЧАННІ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ МІЖКУЛЬТУРНОГО ДІАЛОГУ.....	33
ФЕДОРЦОВА ОЛЕНА, МЕТОД КРЕАТИВНОЇ СТРУКТУРОВАНОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-ФІЛОЛОГІВ.....	36
ЦЕПКАЛО ТЕТЯНА, ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ У ПІДЛІТКОВІЙ ПЕРІОДИЦІ	39
МАРЦЕНЮК ОЛЕНА, ВИШНЕВСЬКА ЮЛІАНА, ФУРМАНЮК НАТАЛІЯ, КРИВОШЕЄВА ЛІЛІЯ, НАЗАРОВА АНЖЕЛІКА, ТВОРЧІСТЬ ПЕРЕКЛАДАЧА ЯК СПІВТВОРЧІСТЬ: СОЦІОЛІНГВАЛЬНИЙ ТА ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ.....	46
ЛУЦИНКЕВИЧ ЛЮДМИЛА, РЕФЛЕКСИВНА СКЛАДОВА У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ДО ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ	54
БАРЩЕВСЬКА ІННА, РОЛЬ КАЗКОТЕРАПІЇ В ОСМИСЛЕННІ ВАЖЛИВИХ ЖИТТЄВИХ ЯВИЩ, ЗАСВОЄННІ ЦІННОСТЕЙ І МОРАЛЬНИХ НОРМ	59
БЕВЗА ДІАНА, РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЖІНОЧОГО ГОЛОСУ У ДИСКУРСІ СУЧАСНОЇ ПРОЗИ.....	61
ВІННИЦЬКА АННА, ЕТИМОЛОГІЯ АНГЛОМОВНОЇ СУЧАСНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА ЇЇ ПЕРЕКЛАД НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ	65
ГАЛЬЯНОВА ОЛЕНА, ГОТОВНІСТЬ ВЧИТЕЛЯ ДО ПОДОЛАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ВТРАТ У СУЧАСНІЙ ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	69
ІЩУК ВІКТОРІЯ, ШЕВЧУК АННА, ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ДОШКІЛЬНИКІВ.....	74
КІСЕЛЬОВ ДМИТРО, МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ Е.М. ХЕМІНГУЕЯ: РАННІЙ ЕТАП.....	79

ПЛАХОТНЮК ВІКТОРІЯ, ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ У ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ	85
ПОГОРЄЛОВА АЛІНА, ЕТИМОЛОГІЯ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ ТА ЇХНІ УКРАЇНСЬКІ ЕКВІВАЛЕНТИ	90
РОМАНУХА ЮЛІЯ, СКРИПНИК НАДІЯ, КЛОЧКО ТЕТЯНА, РОСЛА ІРИНА, ІНКЛЮЗИВНИЙ ПРОСТІР ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД	94
КУШКО ІГОР, ЛИСАК ІГОР, ПІДГОТОВКА ДО НМТ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: АНАЛІЗ ВИКЛИКІВ ТА СТРАТЕГІЧНІ РІШЕННЯ	98
ЗРАЛКО АННА, СУЧАСНІ МОВНІ ТРЕНДИ В РЕКЛАМІ ТА МАРКЕТИНГУ	101

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ОСВІТИ У ЗБЕРЕЖЕННІ І РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

ШАПОВАЛОВ ВОЛОДИМИР, РОЛЬ ЗНАННЯ ІСТОРІЇ В СТАНОВЛЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ	106
КОЗІГОРА МАРІЯ, ОСВІТА ЯК ЧИННИК СТАНОВЛЕННЯ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	110
МАРЧУК СЕРГІЙ, ОСВІТНЯ ПОЛІТИКА ЗА КНЯЗЮВАННЯ ЯРОСЛАВА МУДРОГО	113
ДЖУРАК СЕРГІЙ, ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА ОСВІТА У ПЕДАГОГІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ В. СУХОМЛИНСЬКОГО	116
МАКУШЕНКО СВІТЛАНА, КЛЮЧ ДО УСПІХУ: ЧОМУ ОСВІТА ЗАЛИШАЄТЬСЯ НАЙВИЩОЮ ЦІННІСТЮ	120
СМУШКО ВЛАДИСЛАВ, ТРАДИЦІЇ КОЗАЦЬКОЇ ВІЙСЬКОВО-ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	123
МАРТИНЮК ЛЕСЯ, МАРТИНЮК ВАДИМ, ОСВІТА ЯК КАТАЛІЗАТОР САМОІДЕНТИЧНОСТІ	
СМАКОТА ЛАРИСА, ПАНАСЕНКО ТЕТЯНА, СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ	129
ТОКАР ЛЮБОВ, РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ МЕДІАОСВІТИ	135
КРЕВСЬКА ХРИСТИНА, ІНКЛЮЗИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ПРЕДМЕТУ “Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ” У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	140
ВОЙТЕНКО ГАЛИНА, ФЕЩЕНКО ЮЛІЯ, ПУБЛІЧНІ ПОДІЇ ЯК ОСВІТНІЙ РИТУАЛ: ФОРМУВАННЯ КОЛЕКТИВНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ЧЕРЕЗ СВЯТКУВАННЯ	142
КУРИЖКА ВІКТОРІЯ, ТАРАСЮК ОЛЬГА, РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	144
СИНЄГУБ ЯРОСЛАВА, ДЖУГОСТРАНСЬКА ІРИНА, ОСВІТА І НАЦІОНАЛЬНА СВІДОМІСТЬ: МІСІЯ В УТВЕРДЖЕННІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ	147
ЧЕМЕРИС ІРИНА, КОВАЛЬЧУК ІРИНА, ОСВІТА ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ В УМОВАХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ: МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ	149
ЗАГОРУЙКО НАТАЛІЯ, ЛЕБЕДИНЦЕВА ОЛЕКСАНДРА, ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ	153

ЗАЙЧЕНКО ІВАН, ПОГЛЯДИ ГРИГОРІЯ ВАЩЕНКА НА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ОСВІТИ В САМОСТІЙНІЙ УКРАЇНІ	157
ЯРОВА АНАСТАСІЯ, ВПЛИВ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ПОЛІПШЕННЯ МОТИВАЦІЙНОГО КОМПОНЕНТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ.....	161
КАЗАК ОЛЕКСАНДР, ОСВІТА ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	164
КОБУК ОКСАНА, СМОКОВИЧ ТЕТЯНА, ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ РОБОТИ З МУЗИЧНО ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ	166
КУЗЬМИНСЬКА ДІНА, ТВОРЧИЙ ВИМІР ОСВІТИ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНА УМОВА РОЗВИТКУ ТА ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ: КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ОГЛЯД ІДЕЙ КЕНА РОБІНСОНА.....	168
ОЖГО ДАРИНА, БУГАЙЧУК АНАСТАСІЯ, ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	171
ПЕТРУК АННА, ІНТЕРАКТИВНІ ФОРМИ РОБОТИ НА УРОКАХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	174
СУПРУН ЯНА, НАУМИЧ ВАЛЕРІЯ, МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	176
САВЧУК ОКСАНА, ОСТАПУК ВІКТОРІЯ, ФОРМУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЧЕРЕЗ ГРУПОВІ ФОРМИ РОБОТИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ	178
СТАНКЕВИЧ ІННА, НАВЧАННЯ ЯК ДІАЛОГ: РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА ПРИЙНЯТТЯ ЧУЖОЇ ДУМКИ	180
ЛЯШУК ДАРИНА, СУПРУНОВА АННА, ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	184
КНЯЖУК ГАЛИНА, СВІТ ГРИ – СВІТ ЕМОЦІЙ: РОЛЬ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ ПОЗИТИВНОГО НАСТРОЮ ДИТИНИ.....	186
ЛЮБОВ КИРЧ, ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВОЇ ТА КОМУНІКАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	191
ШЕВЧУК ОЛЕКСАНДРА, ГЕДЗ ДАР'Я, ВСЕБІЧНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ У СУЧАСНІЙ РОДИНІ	195
ОСИП ЮРІЙ, ОСИП МАРІЯ, ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ МАЙБУТНІХ СТОМАТОЛОГІВ ЗАСОБАМИ НАВЧАННЯ БІОХІМІЇ В УМОВАХ ВІЙНИ....	199
ГОЛЯ ГАЛИНА, ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....	204
СВЯТЕНКО БОГДАНА, РІЗНІ ПОГЛЯДИ НА КОНЦЕПЦІЮ СЛОВА “WAR”	207
ПРИСЯЖНЮК ОЛЬГА, МОВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА МОВНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ.....	211
ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ, ПОЧАТКОВА ОСВІТА ПІД РУМУНСЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ В ОДНОМУ ПОДІЛЬСЬКОМУ СЕЛІ (1941-1944).....	215
КУШКО ІГОР, ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ ЯК СКЛADOVA НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ НОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА	219
БУГА ОКСАНА, СУЧАСНИЙ СТАН ТА РИЗИКИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	222

ОСАДЧУК АЛЛА, УХИЛЕННЯ ВІД СПЛАТИ ШТРАФУ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ ТА КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ СТОРОНИ ПИТАННЯ	228
МАРІЯ – ВІКТОРІЯ ВІКТОРУК МАДЯРА, ДУХОВНО-МОРАЛЬНЕ ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА ХРИСТІЯНСЬКИХ ЦІННОСТЯХ	230
ГАЛАЙДА СТАНІСЛАВ, ПСИХОЛОГІЧНИЙ КОМФОРТ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ ЯК УМОВА ГАРМОНІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ	233

МЕТОДИЧНА СКАРБНИЧКА

ІВАНОВА НАДІЯ, «ДІТЛАХИ В САДОЧКУ ГРАЛИ – СВЯТО РАДО ЗУСТРІЧАЛИ»	236
НАГОРНЮК ВАЛЕНТИНА, МАЗУР АЛЬБІНА, РОЗВИТОК МУЗИЧНИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНОЇ ТА ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ ІМПРОВІЗАЦІЇ	240
МАШТАЛЯР ЙОСИП, ФОРМУВАННЯ СЦЕНІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ МИСТЕЦЬКИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ВОКАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ	244
МЕЛЬНИК ЄВГЕН, ФУТЗАЛ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ШКОЛЯРІВ	246
МЕЛЬНИК СВІТЛАНА, РОЛЬ ВИКЛАДАЧА З ДОДАТКОВОГО МУЗИЧНОГО ІНСТРУМЕНТУ У ФОРМУВАННІ ТВОРЧОЇ ІНІЦІАТИВИ ТА ІНТЕРЕСУ ДО МУЗИКИ	250
СЛОБОДЯНЮК ОЛЕНА, КОМПЛЕКС ІГРОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ РОЗВИТКУ СЕНСОРНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ СФЕРИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ В ПРОЦЕСІ КОРЕКЦІЙНО-РОЗВИТКОВОЇ РОБОТИ	255
ТЕРЕПА АЛЛА, МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ОДНА З ПРОВІДНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ МАТЕМАТИКИ В ПЕДАГОГІЧНОМУ КОЛЕДЖІ	262

ВИМОГИ

до підготовки науково-методичних статей

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Антонюк, О.. Формування виконавської культури майбутніх педагогів-музикантів. 2020 Київ: НПУ імені М. Драгоманова.
2. Бондаренко, Т.. Психологічні аспекти сценічної діяльності вокалістів. *Мистецька освіта*, 2018 №4, 35–41.
3. Гребенюк, О. Артистизм як компонент професійної підготовки вчителя музики. *Вісник музичної педагогіки*, 2017. №3, 22–28.
4. Котляревська, Н.. Методика формування сценічної майстерності студентів мистецьких факультетів. *Педагогічні науки*, 2019 №5, 44–49.

*Стаття надійшла до редакції
10 листопада 2025 р*

ФУТЗАЛ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ ШКОЛЯРІВ

УДК 796.33.012.33-057.874

МЕЛЬНИК ЄВГЕН,

викладач кафедри теорії і методики фізичного виховання
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Актуальність. Сучасний стан фізичного здоров'я школярів в Україні характеризується низкою тривожних тенденцій, серед яких - недостатня рухова активність. Більшість учнів 5-9 класів проводить вільний час пасивно: лише близько чверті регулярно відвідують спортивні секції, тоді як переважна більшість проводить перед екранами комп'ютерів або гаджетів від однієї до чотирьох годин на день [1, 4]. Це призводить до зниження фізичної підготовленості, зростання ризику надлишкової ваги, проблем опорно-рухового апарату та погіршення психоемоційного стану [6].

Фізична культура в школі є важливим засобом формування здорового способу життя, що поєднує профілактику захворювань і всебічний розвиток фізичних, моральних та соціальних якостей. Близько половини школярів мають відхилення у фізичному розвитку, а рівень їхньої підготовленості залишається низьким. Фізичне виховання формує основи здоров'я, оптимізує рухову активність і розвиває навички самостійних занять [2, 7].

Вибір виду спорту для підвищення рухової активності має враховувати вікові, фізіологічні та психологічні особливості дітей. Футзал як динамічний ігровий вид спорту відзначається високою інтенсивністю, різноманітністю рухів, доступністю й можливістю занять упродовж року незалежно від погоди. Він сприяє розвитку координації, витривалості, командної взаємодії, соціалізації та мотивації до занять спортом, особливо через участь у змаганнях, таких як Шкільна футзальна ліга України [3].

Мета дослідження - вивчити ефективність футзалу як засобу підвищення рухової активності школярів середнього віку.

Завдання включають:

1. визначення початкового рівня активності;
2. впровадження курсу занять футзалом;
3. оцінку змін фізичної підготовленості;
4. порівняння результатів експериментальної й контрольної груп;
5. аналіз мотивації учнів до занять.

Гіпотеза дослідження полягає в тому, що регулярні заняття футзалом у межах уроків або секцій сприятимуть підвищенню рухової активності й покращенню фізичної підготовленості школярів порівняно з тими, хто не займається цим видом спорту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику формування здорового способу життя та значення фізичної культури у сучасних соціально-освітніх умовах розглядали численні українські дослідники у галузях педагогіки, валеології, фізичної культури та спорту. Зокрема, Яворська Т. Є., Бродецька Н. І., Межибецька В. В., Шеремет І. О., Осадець С. М. у своїх працях акцентують увагу на тому, що фізична культура є не лише навчальною дисципліною, а важливим соціальним інститутом формування особистості. Науковці підкреслюють, що систематичні заняття фізичними вправами позитивно впливають на розвиток фізичних якостей, підвищують стійкість організму до стресових факторів, зміцнюють імунітет і сприяють гармонійному розвитку дитини [2, 6, 7, 9, 10].

У дослідженнях Вовканича С. І., Лисенка О. М. та Сороколіт Н. І. зазначено, що уроки фізичної культури мають бути спрямовані не лише на досягнення стандартних навчальних результатів, але й на формування внутрішньої мотивації учнів до систематичних занять спортом. У працях Амелічкіної С. В. та Боднар І. Р. розкрито вплив фізичних навантажень середньої

інтенсивності на емоційний стан школярів і підлітків, а також доведено, що регулярні заняття руховою активністю підвищують рівень саморегуляції та комунікативних умінь [1, 3, 7, 8].

Питання інтеграції фізичної культури у загальноосвітній процес досліджували й такі науковці, як Дутчак М. В., Круцевич Т. Ю. та Іваненко Г. І., які наголошують на необхідності оновлення змісту та методики викладання предмета з урахуванням сучасних соціокультурних викликів. Особлива увага у вітчизняній літературі приділяється ролі фізичної культури як засобу виховання здорової, активної й соціально адаптованої особистості, здатної до саморозвитку та самовдосконалення [5].

Методи дослідження. Дослідження ефективності футзалу як засобу підвищення рухової активності школярів проводилося на базі Вінницького ліцею №22 та Вінницького ліцею №29. У дослідженні взяли участь 84 учні 6-7 класів (віком 11-13 років), які за станом здоров'я були віднесені до основної медичної групи. Організація експерименту передбачала три етапи: констатувальний, формувальний і контрольний, що тривали з жовтня по травень навчального року. На констатувальному етапі здійснено первинне тестування рівня фізичної підготовленості та рухової активності школярів за допомогою стандартних контрольних вправ: біг на 30 м, стрибок у довжину з місця, човниковий біг 4×9 м, піднімання тулуба за 30 секунд, а також анкетування щодо рухового режиму поза школою. Для фіксації фактичної активності частина учасників користувалася фітнес-браслетами, що дозволяло контролювати середньодобову кількість кроків і тривалість активного часу. На формувальному етапі було

Таблиця 1

Динаміка показників фізичної підготовленості школярів до і після експерименту

Показник	До експерименту	Після експерименту	Зміна результату	Статистична значущість (p)
Біг на 30 м, с	6,2	5,8	-0,4	<0,05
Стрибок у довжину з місця, см	148	161	+13	<0,01
Човниковий біг 4×9 м, с	11,7	10,9	-0,8	—
Підйоми тулуба за 30 с, кількість разів	22	28	+6	—

МЕТОДИЧНА СКАРБНИЧКА

розроблено навчально-тренувальну програму занять футзалом, що передбачала два уроки фізичної культури та одне факультативне тренування на тиждень. Програма базувалася на методичних засадах Круцевич Т. Ю., Дутчака М. В. та Мицкана Б. М. Основний акцент робився на розвиток спритності, швидкості, координації, витривалості, командної взаємодії та формування інтересу до систематичних занять фізичними вправами. **Експериментальна група** (учні ліцею №22, 42 особи) брала участь у систематичних заняттях футзалом, тоді як **контрольна група** (учні ліцею №29, 42 особи) навчалася за традиційною шкільною програмою фізичного виховання без додаткових ігрових модулів. Для статистичної обробки результатів використовували методи варіаційної статистики з обчисленням середніх значень, стандартних відхилень та критерію Стюдента. **Результати дослідження** Отримані дані (таблиця 1) свідчать про суттєві позитивні зміни у фізичній підготовленості та загальному рівні рухової активності учнів експериментальної групи. Зокрема, середній результат бігу на 30 метрів покращився з 6,2 с до 5,8 с ($p < 0,05$), показники стрибка у довжину з місця зросли з 148 см до 161 см ($p < 0,01$), а результати човникового бігу 4×9 м зменшилися з 11,7 с до 10,9 с. Середній показник підйомів тулуба за 30 секунд збільшився з 22 до 28 повторень, що свідчить про покращення сили м'язів черевного преса.

Дані фітнес-браслетів підтвердили збільшення середньодобової кількості кроків на 18 % та зростання тривалості активного часу впродовж дня. Кількість учнів, які систематично займалися спортом поза межами школи, збільшилася з 27 % до 43 %.

У контрольній групі зміни були менш вираженими і не мали статистичної достовірності ($p > 0,05$). Так, середні показники бігу, стрибка та координації залишилися практично на попередньому рівні, що свідчить про незначний природний приріст без цілеспрямованого тренувального впливу.

Окрім кількісних даних, важливим показником стали результати анкетування (Діаграма 1). Учні експериментальної групи відзначали покращення настрою, зменшення втоми після

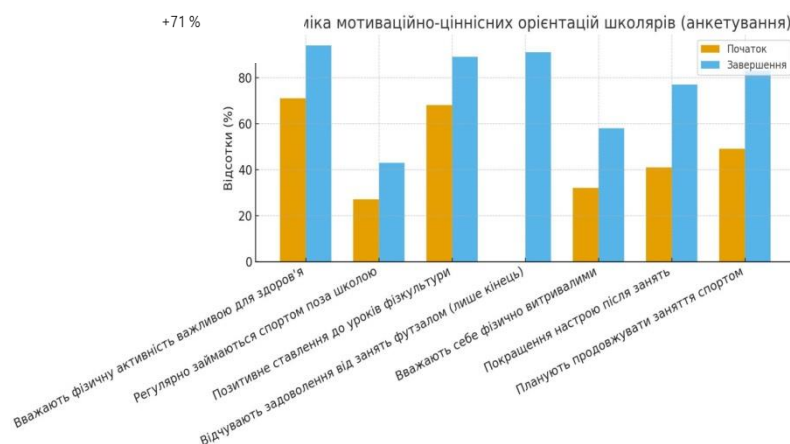
Таблиця 2. Показники рухової активності за даними фітнес-браслетів (середні значення на добу)

Показник	Початок дослідження	Завершення дослідження	Приріст (%)
Кількість кроків за добу (середнє)	7 250	8 560	+18 %
Активний час на добу (хв)	42	58	+38 %
Середня кількість уроків фізкультури/тиж	2,0	3,0	+50 %
Додаткові спортивні заняття/тиж	Діаграма 1	1,5	+114 %
Кількість днів із високою активністю/тиж	2,1	3,6	+71 %

узгоджується з висновками вітчизняних дослідників. Городинська І. В. і Поташнюк І. В. зазначають, що ігрові види спорту, особливо футзал, мають високий педагогічний потенціал завдяки поєднанню фізичних, емоційних і соціальних компонентів. Мицкан Б. М. і

зайняли, підвищення впевненості у власних силах та бажання брати участь у спортивних заходах. Учителі фізичної культури зафіксували підвищення дисципліни, колективної взаємодії та мотивації до занять.

Аналіз отриманих результатів

Моїсеев С. О. підкреслюють, що футбол формує у школярів здатність до прийняття швидких рішень, розвиває увагу, просторову орієнтацію, сприяє вихованню командного духу.

Результати експерименту у Вінницьких ліцях №22 і №29 підтверджують ці теоретичні положення. Систематичні заняття футболом не лише підвищили фізичні показники учнів, а й змінили їхню мотиваційну спрямованість, сприяли розвитку комунікативних навичок та відповідальності. Участь у шкільних турнірах і внутрішніх змаганнях сприяла формуванню стійкого інтересу до спорту, що є важливим чинником збереження активного способу життя в підлітковому віці.

Водночас було відзначено позитивний вплив футболу на соціально-психологічний клімат у класах: учні почали краще взаємодіяти, підтримувати одне одного, проявляти лідерські якості. Це підтверджує комплексний виховний потенціал командних ігор у шкільному середовищі.

Висновки

1. Встановлено, що низький рівень рухової активності серед школярів потребує впровадження інноваційних форм фізичного виховання, орієнтованих на інтереси дітей.
2. Заняття футболом сприяють підвищенню фізичної підготовленості, розвитку рухових якостей, зміцненню здоров'я та формуванню стійкої мотивації до рухової активності.
3. Результати експерименту, проведеного у Вінницьких ліцях №22 і №29, підтверджують статистично значущі зміни у фізичній підготовленості та поведінкових установках учнів, що засвідчує ефективність запропонованої методики.
4. Педагогічні умови успішного впровадження футболу включають наявність кваліфікованого вчителя, системність занять, адаптовану навчальну програму, змагальну мотивацію та поєднання урочних і позакласних форм діяльності.
5. Подальші дослідження доцільно спрямувати на розробку методичних рекомендацій для вчителів фізичної культури, удосконалення шкільних програм і вивчення впливу футболу на емоційно-вольову сферу та соціальну адаптацію школярів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Амелічкіна, С. В., Боднар, І. Р. (2017). Вплив занять фізичною культурою на емоційний стан школярів. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*, № 7, 12-17.
2. Бродецька, Н. І., Яворська, Т. Є. (2013). Фізична культура як чинник формування здорового способу життя учнівської молоді. *Наукові записки Житомирського державного університету імені І. Франка. Серія: Педагогічні науки*, № 4, 45-49.
3. Вовканич, С. І., Лисенко, О. М., Сороколіт, Н. І. (2016). Формування мотивації учнів до занять фізичною культурою. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*, № 2, 98-104.
4. Городинська, І. В., Ковальова, Н. В., Мицкан, Б. М., Поташнюк, І. В., & Моїсеев, С. О. (2019). Використання футболу як засобу розвитку рухової активності школярів. *Фізична культура, спорт та здоров'я людини*, № 14, 52-59.
5. Дутчак, М. В., Круцевич, Т. Ю., Іваненко, Г. І. (2020). Концептуальні засади модернізації фізичного виховання учнівської молоді. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*, № 2, 3-10.
6. Межибецька, В. В. (2015). Формування здорового способу життя учнів професійно-технічних навчальних закладів засобами фізичного виховання. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, № 6, 90-96.

7. Осадець, С. М., Головащук, Ю. В. (2018). Роль фізичної культури у формуванні ціннісного ставлення до здоров'я в учнівської молоді. *Фізична культура, спорт та здоров'я людини*, № 2, 70-76.

8. Сороколіт, Н. І., Амелічкіна, С. В. (2018). Рухова активність школярів як фактор формування психоемоційного благополуччя. *Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів і студентів*, № 2, 54-61.

9. Шеремет, І. О. (2019). Фізична культура як провідний чинник формування здорового способу життя учнів. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Педагогіка*, № 2, 112-118.

10. Яворська, Т. Є., Бродецька, Н. І. (2014). Рухова активність школярів як показник формування здорового способу життя. *Вісник Житомирського державного університету імені І. Франка. Серія: Педагогічні науки*, № 3, 62-67.

*Стаття надійшла до редакції
10 листопада 2025 р*

РОЛЬ ВИКЛАДАЧА З ДОДАТКОВОГО МУЗИНСТРУМЕНТУ У ФОРМУВАННІ ТВОРЧОЇ ІНІЦІАТИВИ ТА ІНТЕРЕСУ ДО МУЗИКИ

УДК 780.647.2:378.011.3-52]:378.011.3-51-042.3

МЕЛЬНИК СВІТЛАНА,

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист

Комунального закладу вищої освіти

«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Анотація. У статті розглянуто взаємозв'язок навчання і виховання у процесі професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в класі додаткового музичного інструмента (баян, акордеон). Акцентовано увагу на виховній ролі педагога-музиканта, який не лише формує виконавські навички здобувача освіти, але й впливає на його моральні якості, світогляд, ставлення до мистецтва і навчальної діяльності загалом. Розкрито значення мотивації та індивідуального підходу до студентів різного рівня музичної підготовки, визначено чинники, що сприяють формуванню інтересу до гри на баяні (акордеоні). Висвітлено важливість добору навчального репертуару, систематичної самостійної роботи здобувача та ролі педагога у розвитку його музичного мислення, технічних навичок і любові до мистецтва. Підкреслено необхідність творчого застосування методики початкового навчання гри на інструменті у вищій школі.

Ключові слова: додатковий музичний інструмент, творча ініціатива, музична педагогіка, інструментальна підготовка, виконавська майстерність, педагогічний вплив, музичне виховання.

Постановка проблеми.

Сучасна система мистецької освіти вимагає від педагога-музиканта не лише високого рівня професійної майстерності, але й здатності гармонійно поєднувати навчальну, виховну та мотиваційну складові освітнього процесу. У контексті підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва

особливої актуальності набуває проблема формування у здобувачів освіти стійкого інтересу до гри на додатковому музичному інструменті, зокрема баяні чи акордеоні. Незважаючи на наявність окремих методичних напрацювань, питання педагогічного впливу, мотивації та індивідуалізації навчання у цьому напрямі